

dr hab. Andrzej Musiał prof. Uczelni
Wydz. Operatorski i Realizacji Tv.
PWSFTviT im. L.Schillera w Łodzi
e-mail: a.musial@filmschool.lodz.pl
tel. 48/601 950 667

Warszawa, 01 VII 2025r.

Recenzja dorobku artystycznego oraz rozprawy doktorskiej
Pana mgr. **Filipa Czernowa**, w postępowaniu o nadanie
stopnia doktora w dziedzinie sztuki, dyscyplinie artystycznej
sztuk filmowych i teatralnych, wszczętego przez Radę Naukową
Instytutu Sztuk Filmowych i Teatralnych Szkoły Filmowej
im. K. Kieślowskiego, Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

W przedstawionym biogramie, zawierającym dane dotyczące wykształcenia, aktywności artystycznych oraz dydaktycznych, mgr Filip Czernow informuje, iż jest: Absolwentem Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach. Kierunek: Grafika, Specjalizacja: Projektowanie Graficzne, Absolwentem Wydziału Radia i TV im. Krzysztofa Kieślowskiego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach), kierunek Realizacja Obrazu Filmowego, TV i Fotografia oraz Absolwentem Szkoły doktorskiej UŚ, w dyscyplinie Sztuki Filmowe i Teatralne.

Od 2020 roku jest Wykładowcą w Szkole Filmowej im. Krzysztofa Kieślowskiego UŚ na kierunkach: Realizacja Obrazu Filmowego, Telewizyjnego i Fotografia oraz Creative management in new media. Prowadzone przedmioty to: efekty wizualne (VFX), montaż, music video oraz XR (rozszerzona rzeczywistość), w ramach których organizował warsztaty z Motion Control na sprzęcie firmy Bites. Prowadził wykłady: dla Polskiego Towarzystwa Fizycznego pt. „Fizyka w filmie i fotografii”, Silesian University in Opava, Institute of physics, study programme Multimedia Techniques w ramach programu jUŚt Transition, ASP Katowice na temat obrazowania CGI, warsztaty fotografii reklamowej: Advertising Photography Workshop, ramach T4EU (Transform4Europe). Jest członkiem SMPTE (Society of Motion Picture and Television Engineers)

Konsekwentnie rozwijaną specjalizację, tworzenie efektów wizualnych (VFX), mgr. Filip Czernow prezentuje w licznych teledyskach oraz realizacjach filmowych, min: *Bez Reszty*, film fabularny 2025, krótkometrażowy (Studio Munka), reż. Jakub Prysak *Rekonstrukcja*, film fabularny 2025, – krótkometrażowy (Studio Munka), *Mianujom*

Mie Hanka, 2025, spektakl telewizyjny, reż. Mirosław Neinert reż. Marcin Strauchold
Copernicus, film fabularny 2024, – krótkometrażowy, reż. Miłosz Koziół *Pyl*, film dokumentalny, 2024, reż. Paweł Chorzępa, *Radiostory*, film fabularny, 2023, reż. Maciej Hydr, *Rotmistrz Pilecki*, film fabularny 2023, – krótkometrażowy, reż. Miłosz Koziół *Harda*, film dokumentalny, 2019, reż. Marcin Polar *Rykoszety*, film fabularny 2019, krótkometrażowy, reż. Marcin Lesisz. Jest autorem zdjęć i efektów wizualnych do reklam takich marek jak: Porsche, Lego, Google, Youtube, Adidas, Converse, Jägermeister, Orange, Displaye. Współpracował z Agencjami: Cukier, Plottwist, Bosko, Papaja. Realizator wizji koncertów, wydarzeń kulturalnych: Mata Tour 2022, ImpactCEE, ESL e-sports, World Urban Forum,

Doktorant w niniejszym postępowaniu, wraz z teoretyczną dysertacją, przedkłada sześć teledysków w reżyserii Mateusza Znanieckiego, ze zdjęciami Kamila Małeckiego, pt.: Pieśń VIII „*Zmierzch*”, Pieśń IX „*Wołanie*”, Pieśń X „*Celina*”, „*Nikt*”, Pieśń XVIII „*Zielona*”, Pieśń XIX „*Zostaw*”. Realizacje te (z palety 11 Pieśni) są pochodną obszernego projektu muzycznego pt.: „*Pieśni Współczesne*”, z udziałem Zespołu Pieśni i Tańca „*Śląsk*”, autorstwa Miłosza Pawła Boryckiego, znanego pod pseudonimem artystycznym Miuosh.

Wybór wymienionych teledysków mgr Filip Czernow uzasadnia czynnościami, metodami tworzenia efektów wizualnych. W przyjętej kolejności są to: matte painting, postprodukcja materiału cyfrowego i CGI, generatywna AI i ekrany LED, ożywienie materiałów archiwalnych - AI, Virtual Production i efekty proceduralne,

Część teoretyczna swoim tytułem: „*Technologia Virtual Production i Vfx jako nowe metody kreacji obrazu filmowego*”, klarownie definiuje kontekst analizowanych zagadnień. Autor, stosownie do istoty tego opracowania, nie zagłębia się w jakości narracyjne teledysków. Koncentruje się na aspektach technologicznych. Jednakże nie przedstawia suchego, techniczno-technologicznego wykładu. Komunikuje szerokie spektrum refleksji odnoszących się do intensywnie wprowadzanych, nowych metod tworzenia efektów, struktur wizualnych, co aktualnie stanowi najważniejszy, można powiedzieć epokowy, punkt zwrotny Kinematografii (i nie tylko) w zastosowaniach oraz konsekwencjach daleko wykraczających poza aspekty technologii i technik kreacji. Doktorant odnosi się do historycznych uwarunkowań, konstatacji uznanych twórców. Przytacza wypowiedzi László Moholy-Nagy`a, Leva Manovicha, Jeana Baudrillarda, Viléma Flussera, zgłębiających zjawiska percepcji, procesów digitalizacji kultury.

Kompozycja tekstu pracy zawiera się w 11 rozdziałach, uzupełnionych Aneksem z wypowiedziami reżysera prezentowanych teledysków, autora zdjęć oraz producenta. Uwaga natury edycyjnej: w większości przypisów dolnych, do cytatów, dostrzegam brak informacji o numerach stron, nieobecnych także w Bibliografii.

Na pierwszych 13 stronach Doktorant, podkreślając złożoność problematyki, motywuje intencje, strategię myślenia o przedmiotowym zagadnieniu:

„Jako aktywny zawodowo specjalista posiadam dorobek i doświadczenie, które umożliwia mi dokonanie pogłębionej oraz obiektywnej analizy implementacji efektów wizualnych. Dzięki temu mogę zestawić efektywność i potencjał twórczy różnych rozwiązań, nie tylko w oparciu o teorię, lecz także na podstawie własnych praktycznych doświadczeń, wolnych od subiektywnej oceny innych cytowanych autorów”¹

Stąd stawia pytania i z perspektywy praktyka motywuje przyjętą metodologię dociekań. W kolejnych rozdziałach, kompetentnie eksplikuje zastosowane środki, metody tworzenia wizualizacji, wpisujących się w narracyjną różnorodność poszczególnych Pieśni.

W tej części pracy, moją uwagę zwróciła generalizująca konstatacja, tycząca natury kina:

Kino, jako medium artystyczne, z definicji rezygnuje z bezpośredniego przedstawienia prawdy i autentyczności, oferując widzom tylko (albo aż) perfekcyjną w formie reprezentację rzeczywistości.²

Oczywiście, w cytowanej wypowiedzi mamy do czynienia z formą daleko idącej syntezy, jednakże dyskusyjnym jest stawianie tak arbitralnego aksjomatu wobec, niemożliwych do zdefiniowania a priori, intencji i ambicji twórców artystycznego kina. Wiara w potencjały narracyjnych różnorodności oraz wolności, stanowi rękojmię twórczych eksploracji, odkrywania nowych dróg do umysłów i emocji widzów, także operując narzędziami, których istotą jest odchodzenie od perfekcyjnej w formie reprezentacji rzeczywistości.

Analiza cykli produkcyjnych sześciu Pieśni (formalnie tworzących odrębne części), repetatywnie rozpoczynających się od przytoczenia ich treści, opisów fabuł po szczegółowe opisy zaangażowanych technologii, przedstawia kompendium wiedzy, wykorzystywanych aktualnie w Polsce i Świecie, modeli, aplikacji, technik

¹ Strona 5

² Strona 11

nieograniczonych, niewyobrażalnych dotąd w filmie możliwości tworzenia efektów wizualnych, kreacji dla których, już dosłownie, jedynym ograniczeniem jest wyobraźnia twórców i możliwości produkcyjne.

Wygenerowane efekty wizualne, w tych krótkich, muzycznych formach, tworzą panoramę umiejętności mgr. Filipa Czernowa, sprawnego operowania narzędziami cyfrowej obróbki, w tym: generatywnych modeli AI - Midjourney, Adobe Firefly, silnika Unreal Engine 5.

O złożoności niezbędnych ingerencji w uzyskanie „wiarygodnie” wyglądających ujęć, czy ich kluczowych elementów, mgr Filip Czernow informuje w syntetycznych zestawieniach:

w Pieśni VIII „Zmierzch”, z uwagi iż została zrealizowana na taśmie z 16 mm Kodak 250D i 500T, obszar czynności obejmował min. :

stabilizację klatek filmowych , animowanie statycznych elementów, w technologii matte painting, separacje pierwszego planu, odwzorowanie struktury obrazu –ziarna, odwzorowanie rozpiętości tonalnej i efektu solaryzacji

w Pieśni IX „Wołanie” (technika cyfrowa) to:

efekty obiektywowe, efekty cząsteczkowe i wolumetryczne, matte painting i cleanup, CGI

w Pieśni X „Celina” (technika cyfrowa) to:

Ken Burns effect, depth maps, ręczne szparowanie fragmentów kadrów, wprowadzenie efektów mgieł i chmur, symulacje śniegu, użycie ekranów LED

w Pieśni „Nikt” (technika cyfrowa) to:

efekty obiektywowe, generatywna AI modele dyfuzyjne – animacje, użycie ekranów LED

w Pieśni XIX „Zostaw” (technika cyfrowa), oprócz czynności j.w., z uwagi na zastosowanie technologii Virtual Production, mgr Filip Czernow analizuje następujące zagadnienia, niezbędne do uzyskania projektowanych efektów :

użycie tła chromatycznego (green screen) versus ekrany LED. Jakie elementy zbudowane mają być na planie, w formie fizycznej scenografii, a które odtworzyć w wirtualnej rzeczywistości? Jaki system generowania cyfrowych obrazów (CGI) wykorzystać? Jaką procedurę oraz workflow zastosować do kalibracji optyki obiektywów? Jak kompensować latencje, opóźnienia przetwarzania wizyjnego? Jak integrować wirtualne oświetlenie z fizycznym na planie? W jaki sposób realizować efekty ognia, uwzględniając bezpieczeństwo na planie i wiarygodny efekt wizualny?

w Pieśń XVIII „Zielona”, (technika cyfrowa) oprócz czynności j.w. to:

animacja roju światełek - efekty cząsteczkowe, modyfikacja, morphing twarzy aktorki
Optical
Flow

Spoglądając na zakres, specyfikę wymienionych wyżej czynności, należy stwierdzić, iż stanowią one ekspozycję warsztatu umożliwiającego kompetentne realizacje efektów wizualnych we wszelkich formach ekspresji, począwszy od krótkometrażowych po pełnometrażowe narracje.

Zdobyte doświadczenie, wraz z krytyczną obserwacją potencjałów nowoczesnych technologii skłania mgr. Filipa Czernowa do wyrażenia, z pozoru oczywistej, myśli :

„Zastosowanie Virtual Production nie jest pozbawione wad i nie jest idealnym rozwiązaniem w każdej sytuacji”³.

Stwierdzenie to eksponuje należny dystans, wolny od fetyszyzacji nowości, dystans dzięki któremu mgr. Filip Czernow dokonuje wyważonych analiz i wyborów optymalnych rozwiązań, konstytuujących postawę profesjonalisty w dziedzinie złożonych, dynamicznie rozwijających się technologii.

KONKLUZJA

Rozprawa doktorska Pana mgr. **Filipa Czernowa** prezentuje rozwiązanie problemu koncepcyjnego obejmującego oryginalne dokonanie artystyczne. Kandydat wykazuje się ogólną wiedzą teoretyczną w dyscyplinie artystycznej sztuk filmowych i teatralnych oraz wykazuje się umiejętnością samodzielnego prowadzenia pracy artystycznej. Oryginalne dokonanie artystyczne będące przedmiotem postępowania oraz rozprawa doktorska spełniają kryteria określone w art. 186.1. ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce z dnia 20 lipca 2018 roku (wraz z późniejszymi zmianami).

Niniejszym zwracam się z wnioskiem do Instytutu Sztuk Filmowych i Teatralnych Szkoły Filmowej im. Krzysztofa Kieślowskiego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach o podjęcie dalszych czynności związanych z procedurą postępowania w sprawie nadania Panu mgr. **Filipowi Czernowowi** stopnia doktora w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie artystycznej sztuk filmowych i teatralnych

³ Strona 86